

«Η ζωή δεν είναι ψηφιακή»: Ο Οικουμενικός Πατριάρχης μιλά για την τεχνητή νοημοσύνη

/ [Ειδήσεις και Ανακοινώσεις](#)

Γράφουν οι Άρχοντες της Μ.τ.Χ.Ε.

Καθώς η προσοχή της διεθνούς κοινότητας έχει στραφεί, τις τελευταίες εβδομάδες, στην εγκύκλιο επιστολή Magnifica Humanitas, την οποία εξέδωσε στις 15 Μαΐου 2026 ο Πάπας Ρώμης Λέων ΙΔ΄, αλλά και στις κατευθύνσεις που αυτή προσφέρει για τη διαφύλαξη της αξιοπρέπειας του ανθρώπινου προσώπου σε μια εποχή ραγδαίας ανάπτυξης της τεχνητής νοημοσύνης, αξίζει να σημειωθεί ότι η Α.Θ. Παναγιότης ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ. κ. Βαρθολομαίος ήταν από τους πρώτους σε διεθνές επίπεδο που ανέδειξαν τις πνευματικές προεκτάσεις της τεχνητής νοημοσύνης και τις συνέδεσαν με τις διαχρονικές αλήθειες της χριστιανικής πίστης.

Ήδη από τον Δεκέμβριο του 2024, ο Παναγιώτατος κήρυξε την έναρξη του 4ου Διεθνούς Συνεδρίου με θέμα «Τεχνητή Νοημοσύνη, Τεχνοθική και Νεολαία», το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Μαράσλειο Διδασκαλείο Αθηνών. Στην ομιλία του εκείνη, είχε υπενθυμίσει στους συνέδρους ότι «Η Ορθόδοξη παράδοση είναι μία ανεξάντλητη πηγή ζωτικών αρχών και αληθειών για τον άνθρωπο και τον κόσμο».

Όπως χαρακτηριστικά είχε επισημάνει, «χαιρόμεθα για την ενασχόληση της θεολογίας με την “τεχνητή νοημοσύνη”, επιβεβαιώνοντας τον χαρακτήρα της ως “διαλεγομένης θεολογίας”». Παράλληλα είχε κάνει λόγο και για την αντίθεση που ορισμένοι θεωρούν ότι υπάρχει ανάμεσα στην πίστη και την επιστήμη, υπογραμμίζοντας ότι κάθε νέα επιστημονική καινοτομία οφείλουμε να την αξιοποιήσουμε με το κριτήριο της ηθικής ευθύνης. «Η Εκκλησία, με την υπεύθυνη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης, προτρέπει τους νέους και τις νέες να καλλιεργούν και την “πνευματική νοημοσύνη”, εξερευνώντας και οικειούμενοι τους ανεκτίμητους πνευματικούς και πολιτιστικούς θησαυρούς της Ορθόδοξου Παραδόσεώς μας».

Λίγο μετά το συνέδριο αυτό, τον Ιανουάριο του 2025, η Α.Θ. Παναγιότης υπογράμμισε ότι «Η τεχνητή νοημοσύνη δύναται να συμβάλει ουσιαστικά στην προστασία του περιβάλλοντος, στην εκπαίδευση και στην υγεία, προσφέροντας νέες δυνατότητες για την αντιμετώπιση των σημαντικών προβλημάτων που απασχολούν την ανθρωπότητα. Την ίδια στιγμή, όμως, παραβιάζοντας συχνά την ιδιωτικότητα, διευρύνοντας τις ανισότητες και υπονομεύοντας πιθανώς τους θεσμούς, το ισχυρό αυτό εργαλείο ενέχει και σοβαρούς κινδύνους».

Ο Παναγιώτατος είχε επίσης τονίσει ότι «η εφαρμογή της τεχνητής νοημοσύνης προϋποθέτει τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, τη διασφάλιση των θεμελιωδών ελευθεριών και την προαγωγή της κοινωνικής δικαιοσύνης». Ενώ, είχε παράλληλα συμπληρώσει: «η Ορθόδοξη Χριστιανική παράδοσις υπογραμμίζει την ηθική διάκριση και καθοδήγηση παράλληλα προς την επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη».

Στις 8 Μαΐου 2026, ο Οικουμενικός Πατριάρχης δήλωσε: «Είναι βέβαιο ότι στο μέλλον θα μιλούμε για την εποχή πριν και μετά την τεχνητή νοημοσύνη». Και προειδοποίησε ότι «παρά την πραγματικά εντυπωσιακή επιστημονική πρόοδο της εποχής μας, η πληρότητα της ανθρώπινης ύπαρξης και η ανθρωπιά δεν είναι ούτε αυτονόητες ούτε εξασφαλισμένες. Απαιτούν αφοσίωση και αγώνα. Γι’ αυτό και η εκπαίδευση οφείλει να βοηθήσει τους μαθητές να ανακαλύψουν και να οικειωθούν τις πνευματικές αξίες». Καθώς η τεχνητή νοημοσύνη διαδίδεται και εξελίσσεται, ο Παναγιώτατος υπογράμμισε ότι «η πραγματική ζωή είναι κάτι περισσότερο από

αριθμούς και υπάρχει πέρα από τη στεγνή λογική. Η ζωή δεν είναι ψηφιακή. Η ανθρώπινη ψυχή είναι γεμάτη συναισθήματα, ενσυναίσθηση και έχει την ικανότητα της διακρίσεως του ουσιώδους».

Σε άλλη ομιλία του την ίδια ημέρα, η Α.Θ. Παναγιώτης επανέλαβε ότι η τεχνητή νοημοσύνη δεν μπορεί ποτέ να ικανοποιήσει τους βαθύτερους πόθους της ανθρώπινης ψυχής και ότι δεν πρέπει να μετατραπεί σε εργαλείο απανθρωποποίησης του ανθρώπου. «Η ανθρωπότητα», ανέφερε, «παρά τα τεράστια επιτεύγματά της, όπως η Τεχνητή Νοημοσύνη — της οποίας ευχόμαστε και προσδοκούμε την ορθή και συνετή αξιοποίηση — εξακολουθεί συχνά να πέφτει θύμα του ίδιου της του εγωισμού».

Σε ομιλία του τον Απρίλιο του 2026, ο Παναγιώτατος αναφέρθηκε επίσης και στην πραγματικότητα του ανθρώπινου πόνου, η οποία δεν πρέπει να αγνοείται, καθώς η τεχνητή νοημοσύνη μεταμορφώνει ολοένα και περισσότερο τη ζωή μας. Υπογράμμισε δε ότι, όσο η τεχνολογία προοδεύει, τόσο πιο αναγκαία καθίσταται η πνευματική σοφία της Εκκλησίας. «Μπροστά σε τέτοιες προκλήσεις», είχε σημειώσει, «θα ήταν αυταπάτη να αναζητήσουμε τις αμιγώς τεχνοκρατικές προσεγγίσεις. Πίσω από τις στατιστικές και τις οικονομικές αναλύσεις, κρύβεται πάντα η ανθρώπινη πραγματικότητα: ζωές που συντρίβονται, λαοί που ξεριζώνονται. Πάντα καιροφυλακτεί ο ανθρώπινος πόνος. Γι' αυτό και ο κατακερματισμός του κόσμου δεν αφορά μόνο τις δομές· αντανακλά και μια βαθύτερη ανθρωπολογική κρίση. Βρισκόμαστε, λοιπόν, ενώπιον μιας καθοριστικής επιλογής: είτε θα αποδεχθούμε τη διαίρεση ως μία αναπόφευκτη πραγματικότητα είτε θα δεσμευθούμε αποφασιστικά στην οικοδόμηση μιας παγκόσμιας τάξεως θεμελιωμένης στην αλληλεγγύη. Στο πλαίσιο αυτό, η αλληλεξάρτηση και η αμοιβαιότητα των ανθρώπινων σχέσεων αποτελεί άμεση ανάγκη».

Το συγκεκριμένο θέμα επανέρχεται συχνά στις παρεμβάσεις της Α.Θ. Παναγιώτητος, καθώς ο ίδιος θεωρεί ότι είναι καίριο ζήτημα της τεχνητής νοημοσύνης και της ορθής αξιοποίησής της. Όπως ανέφερε τον Σεπτέμβριο του 2025, «τα τελευταία χρόνια γινόμαστε μάρτυρες της εξαπλώσεως και της αυξανόμενης επιρροής της “τεχνητής νοημοσύνης”, η οποία θεωρείται ως η κορυφαία έκφραση της τεχνολογικής προόδου. Οι εφαρμογές της επεκτείνονται σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης ζωής. (...) Κανένας συνετός άνθρωπος δεν μπορεί να αρνηθεί τα οφέλη της επιστήμης και της τεχνολογίας. Είναι, ωστόσο, αδιαμφισβήτητο ότι η επιστήμη δεν μπορεί να δώσει απαντήσεις και λύσεις στα μεγάλα υπαρξιακά και κοινωνικά προβλήματα που ταλανίζουν την ανθρωπότητα: τη βία, την αδικία, τον θρησκευτικό φονταμενταλισμό, τα αδιέξοδα των ανθρώπινων σχέσεων και, πάνω απ' όλα, τον “έσχατο εχθρό”, τον θάνατο. Στα

ζητήματα αυτά απαντούν άλλες δυνάμεις, με πρώτη τη θρησκευτική πίστη».

Αν εισακουσθούν οι προειδοποιήσεις του Παναγιωτάτου, η ανθρωπότητα θα αποφύγει πολλές από τις αρνητικές συνέπειες της εσφαλμένης χρήσης της τεχνητής νοημοσύνης. Ευχή και η προσευχή μας είναι να εισακουσθεί η φωνή του Οικουμενικού Πατριάρχη, κατά την κρίσιμη αυτή συγκυρία, όπου η τεχνητή νοημοσύνη αναπτύσσεται με ραγδαίους ρυθμούς.